

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ervditione Religiosorum

Humbertus <de Romanis>

Ingolstadii, 1591

VD16 H 5888

29. Quòd exercitator plus amat quàm intelligit, seu cognoscit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50980](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50980)

qua similitudine corporali, intelligens ineffabiliter. itaque supra naturæ cursum prius amatur quàm cognoscatur. Et qualiter per hanc Seraphicam sapientiam ametur & cognoscatur, hic experiri potest, dici non potest. nam cum hoc totum sit purè spirituale, nihil corporeum ad illud, aliquod adminiculum præstare potest, hoc enim Deus tantummodo per seipsum operatur. Vnde quilibet licet simplex & illiteratus qualis est vnus rusticus, vel vna simplex vetula, in hac sapiétia tam alta, potest repente fieri magnus discipulus, prout ei Dominus illam sapiétiam dignabitur communicare in magna vel parua quantitate, prout ad eam se præparauerit: si enim non se præparat faciens quod in se est, nunquam ad hanc sapientiam perueniet.

QVOD EXERCITATOR PLUS SENTIT & DILIGIT, QUÀM VIDET & INTELLIGIT.

CAPVT XXIX.

DAuid Propheta confirmat hanc sententi-
am, dicens: Gustate & videte quoniam
suavis est Dominus. Vbi ostendit quòd deu-
tus quisque prius gustat Deum affectu per amo-
rem, & deinde cognoscit intellectu quod inte-
riori palato prægustauerit. Rursum patet hoc
per hoc quod multi contemplatiui & deuoti
plus amant, quàm intelligant, vel sciant. sicut
patet de ignorantibus vel simplicibus, qui ma-
gnis scholasticis sunt deuotiores. Illi ergo talis
maiores habent amorem, & ad plura se exten-
dit

dit in eis amor, quàm intelligentia naturalis, & per consequens aliquis est amor in eis: qui non est per intelligentiam vel cognitionem prauam. Præexigit tamen talis amor lumen fidei, & præsentiam gratiæ & charitatis. secundùm enim quod ait Dionys. in principio libri de Mystica theologia, ista alta sapientia de qua loquimur, ista est sapientia, quod solū est eius qui verus est Christianus, & amicus Dei. Vnde notandum quod quamuis amor iste detur deuotis personis sine hoc quod præexigatur aliqua cognitio præcedens, quia hic amor non firmatur in anima nisi per cognitionem fidei, quam de Deo habemus, tamen quia hæc gratia non ita omnibus copiosè confertur, ideo qui nouiter contemplationi vacare incipiunt, antequam ad perfectionem huius amoris perueniant, in quo omnis contemplatio finitur, oportet primitus speculationi & considerationi creaturarum, & diuinorum operum insistere: quemadmodum ei qui vult in altum ascendere opus est scala. Hoc insinuauit Propheta, cum dixit: In meditatione mea exardescet ignis: quasi dicat: Prius quam anima igne diuini amoris inflammetur, oportet vt præcedat aliqua creaturarum, & diuinorum operum cōsideratio: qua veluti quadam scala sursum feratur. In perfectis vero & exercitatis contemplatiuis absque vlla scala intelligentiæ vel considerationis speculatiuæ vel practicæ alicuius alterius rei, quæ non est Deus: & adhuc nulla de Deo præcedente speculatiua cogitatione, mox per ardorem amoris erigitur sursum superior animæ portio. Et quia aliquis

posset dicere quod Augustinus dicit, inuisa a-
 mare possumus, incognita vero minimè: dico
 quod secundùm quod dicunt sancti Doctores,
 Augustinus vult dicere, quod in omni contem-
 platione requiritur aliqua cognitio: & hoc ve-
 rum est, iste autem tam altus amor de quo agi-
 tur, est totus circa Deum in quantum est sum-
 mum bonum; & est speciale donum Dei: ita vt
 per nullum alium modum, neque ab alio
 quàm à DEO haberi possit. Et ideo amor iste
 præsupponit cognitionem DEI, quæ habetur
 per lumen fidei, quæ est virtus Theologica, &
 per consequens nobis infusa à solo DEO. &
 per nullam aliam viam gignitur in nobis talis
 amor, neque per aliquam cognitionem vel in-
 dustriam aut artem humanam: sicut ille amor
 communis, qui naturaliter excitatur in nobis
 ex quadam naturali inclinatione animæ no-
 stræ in rem amatam. Et ad clariorem præmi-
 forum intelligentiam est notandum, quòd si-
 cut contingit accedentem ad ignem prius sen-
 tire calorem ignis, quàm videat eius lumen,
 sic contemplatiuus perfectus prius sentit calo-
 rem diuini amoris, quàm cognoscat quod ex-
 peritur, saltem in hac vita: nam in patria aliud
 erit: vbi anima nostra inseparabiliter vnietur
 cum illo æterno lumine gloriæ, quod est Deus.
 Ad istum amorem de quo loquimur, citius vel
 prius ascendit, qui sæpius suspirans & gemens
 in corde suo, dicit illud, quod supra diximus
 in meditatione & oratione secundæ ferix hanc
 materiam tangente; O DOMINE quando te
 diligam? quando te fruam? quando te ample-
 xabor?

xabor? quando intra me intuebor? & cætera. Qui huiusmodi est, citius eleuatur ad amandum, & feruenter desiderandum Deum, quàm si contemplaretur profunda arcana immensurabilis æternitatis, vel diuinarum processio- num. qui enim huiusmodi speculationes in mente sua versat, vt sciat solum, & non vt igne diuini amoris ignescat, parum proficit: nam amor est finis omnium cogitationum homine benè ordinato. Et quia hoc non fecerunt magni Philosophi, neque faciunt moderni Theologi, ideo quamuis sint magni speculatiui, sùnt tamen elongati à Deo & ab omni deuotione, & amore, & timore Dèi, in multis & magnis sceleribus inuoluti. De hac tam sublimi & tam gloriosa sapientia ait beatus Paulus: Quam nullus sapientum, scilicet Græcorum intelligere potuit. De qua etiam Corinthijs scribens, ait: Spiritus noster spiritui diuino vnitus, sentit quæ sunt eius, & hoc est sapientia quam loquimur inter perfectos. de illa quoque Redemptor noster dixit Apostolis ante ascensionem: Induemini virtute ex alto. Et hoc signatur cum ad altare induitur sacerdos: qui incipiens à capite vestit se amictu alba & casula: eo quòd ista sancta sapientia solum venit de sursum, neque quisquam alius eam docere potest, quàm

DEVS.

